

Interpellationssvar

Kommunstyrelsens ordförande
Michaela Fletcher

Till Kommunfullmäktige

Datum 2022-02-24
Dnr KS 2022/0027

Svar på interpellation från Francisco Contreras (V) – Vilka åtgärder har vidtagits för att minska risken för psykisk ohälsa?

Sammanfattning

I en interpellation väckt i Kommunfullmäktige ställer interpellanten två frågor rörande kommunens åtgärder beträffande psykisk ohälsa bland unga.

Bakgrund

I budget 2019 gavs uppdrag om en *utredning* av orsakerna bakom resultatet gällande psykisk ohälsa bland annat med hjälp av resultat från Stockholmsenkäten samt *förslag* på eventuella åtgärder. Utredningen mynnade ut i två åtgärdsförslag:

- En formell och förvaltningsövergripande organisering av det sociala preventionsarbetet rörande barn och unga med fokus på att strukturera och samordna de stödfunktioner som redan finns.
- Upprättande av en långsiktig och förvaltningsövergripande åtgärdsplan för det sociala preventionsarbetet rörande barn och unga för att lägga grunden till ett stabilt arbete som ger resultat.

Detta återrappporterades i Kommunfullmäktige där beslutsmeningen i tjutet löd:

"Godkänna utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2019-11-12 som återrapportering av Kommunfullmäktiges uppdrag nr 33 i Budget 2019 och överlämnar detsamma till Kommunfullmäktige."

Därmed togs inga *politiska beslut* då, om vidare *genomförande* av de två åtgärdsförslagen i samband med återrapporeringen till KF.

Interpellationssvar

Svar:

- Har en långsiktig och förvaltningsövergripande åtgärdsplan upprättats? Och vilka centrala åtgärder har efter utredningen vidtagits för att förbättra arbetet med psykisk ohälsa?

Sedan budgetuppdrag 33/2019 återrapporterades i Kommunfullmäktige har hanteringen av covid-19 pandemin dominerat arbetet i majoriteten av kommunens verksamheter som rör barn och unga, något som krävt fokus på akuta insatser här och nu. Oaktat det har organisationen kring det sociala preventionsarbetet tagit kliv framåt. Sociala preventionsgruppen startades hösten 2019 är placerad centralt i styrkedjan under *Styrgruppen för trygghet och säkerhet* där den har en tydlig roll som beredande grupp. Fokus ligger på främjande och förebyggande insatser för barn, ungdomar och unga vuxna, inklusive våldsprevention och psykisk hälsa vilka hanteras som teman på dagordningen som berör alla invånare oavsett ålder.

Det har också fattats beslut i budgeten för 2022 att ta fram ett program för ”Ett tryggare Österåker” med fokus på social hållbarhet och folkhälsa, vilket bland annat omfattar arbete med social prevention, främjande av fysisk och psykisk hälsa, m.m., och sätter det i ett större i ett längre tidsperspektiv. Därmed pågår arbetet med en långsiktig och förvaltningsövergripande åtgärdsplan.

- Har den förvaltningsövergripande organiseringen av det sociala preventionsarbetet genomförts och om ja, har den gett de förväntade effekterna?

Utvecklingen av det förvaltningsövergripande sociala preventionsarbetet har fortgått under pandemin i form av Trygg i Österåkers arbete och samverkan inom sociala preventionsgruppen med syfte att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa. Ett axplock av de gemensamma aktiviteter som genomförts är bland annat:

- Flera personer inom vård och omsorg och socialförvaltningen har utbildats i Mental Health First Aid (MHFA) på NASP Karolinska Institutet. Det är en första hjälpen-utbildning för psykisk hälsa. Personerna har i sin tur hållit i flera utbildningar för personal inom kommunen i första hjälpen mot psykisk ohälsa, vilket är ett arbete som pågår och kommer att fortsätta att genomföras.
- Fältgruppen och KAA har bland annat utbildats i att kunna ta *det svåra samtalet*, som är en kortare utbildning i hur man pratar med unga som mår psykiskt dåligt.
- Medarbetare från centrala elevhälsan, fältgruppen och Trygg i Österåker har genomfört utbildning inom Youth Aware of Mental Health (YAM) på Karolinska Institutet. Det är ett evidensbaserat skolprogram som arbetar för att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa. YAM kommer att erbjudas en del pilotskolor under våren och under hösten kommer

Interpellationssvar

ett arbete med att implementera YAM mer systematiskt i kommunens årskurs 8 att genomföras.

- Ett närvaroprojekt (drivet inom produktionen) har genomförts i samarbete med Ifous och har skett på uppdrag av Uppdrag Psykisk hälsa, Region Stockholm. Flera av kommunens preventiva funktioner har deltagit i projektet för att erhålla samma kunskapsgrund att utgå ifrån och har skapat möjlighet att utveckla en strukturerad samverkan kring skolnärvaro. Deltagare har bland andra varit skolornas rektorer och andra viktiga personer som utsetts av rektor, skolornas elevhälsoteam, skolchefer, centrala elevhälsan, kommunala aktivitetsansvaret (KAA), ungdomsmottagningen, pedagogcentrum, representanter från utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och familjebehandlare. Även medarbetare från barn- och ungdomspsykiatri (BUP), barnavårdscentral (BVC), habilitering (HAB), samt barn- och ungdomsmedicinska mottagningen (BUMM) har deltagit i delar av projektet.
- Litteratur i ämnet har köpts in och distribuerats till skolorna genom Pedagogcentrum.

Rörande förväntade effekter kan nämnas att sociala preventionsgruppen är en förvaltningsöverskridande samverkansgrupp där deltagare från samtliga förvaltningar som arbetar med barn och unga finns representerade. Det är dels chefer, strateger och medarbetare som arbetar mer operativt. Syftet med sociala preventionsgruppen är att komma ifrån stuprör och att använda kommunens resurser i form av kompetenser och erfarenheter på ett mer effektivt sätt. Under den tid sociala preventionsgruppen har funnits har gruppens deltagare fått ökad kännedom om, och insikt i, varandras verksamheter och insatser och har därmed i högre grad kunnat vägleda, i första hand unga, till varandras verksamheter för att erhålla rätt eller gemensamt stöd, något som kommer att fortsätta utvecklas framöver. Rörande den direkta effekten på ungas psykiska mående är tidsperioden för kort för att kunna se sådana resultat ännu.

Sammanfattningsvis fortgår utvecklingen av det sociala hållbarhetsarbetet aktivt och kommer att ta ytterligare steg framåt inom ramen för programmet "Ett tryggare Österåker".

Michaela Fletcher
Kommunstyrelsens ordförande